

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60410100-2.12
« 27 » 08 2025-yil

“TASDIQLAYMAN”
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
professor A.A. Elmurodov
« 27 » 08 2025-yil

BOSHQA TARMOQLARDA BUXGALTERIYA HISOBİ VA
TAHLILINING XUSUSIYATLARI ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(sirtqi ta'lim shakli uchun)

Bilim sohasi:	400000	-	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	-	Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410100	-	Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo'jaligida)

Samarqand –2025 yil

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 2021-yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

A.I.Alikulov – SamDVMChBU “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası professori, i.f.d.

Sh.X.Yuldashev – SamDVMChBU “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası assistenti.

Taqrizchilar:

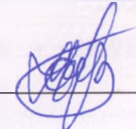
Toshnazarov S. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Buxgalteriya hisobi” kafedrası mudiri, i.f.d., professor

Mardonov M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Buxgalteriya hisobi va statistika” kafedrası mudiri i.f.b.f.d. (PhD), dotsent

Fanning ishchi o'quv-dasturi (sillabusi) “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasining 2025-yil 28.08.2025-dagi № 1 - son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: **U.T.Eshmuradov**

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) “Iqtisodiyot” fakulteti kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2025-yil 27.08.2025 № 1-sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi: **A.I.Alikulov**

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i: **Sh.X.Qurbanov**

Xulosa va qaror qabul qilish;
Ijodiy fikrlar olish;
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho:

Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;

2 (qoniqarsiz) baho:

Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

	takomillashtirish		
28.	Tovar-moddiy hisobi va takomillashtirish	zaxiralar uni	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish
			4
		Jami	100

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. K.B. Urazov, S.V. Vaxidov-“ Boshqa Tarmoqlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari” T, Darslik 2011-yil.
2. Ergasheva Sh. Temirov F. va boshqalar-“Buxgalteriya hisobi” O‘quv qo‘llanma T.2016-y.

Qo‘shimcha adabiyotlar

3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekistonda erkin va farovon yashaylik. “Toshkent, “Tasvir” nashriyot uyi, 2021. – 52 bet.
4. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g‘oyamizning poydevoridir. Toshkent, “Tasvir” nashriyot uyi, 2021. – 36 bet.
5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, “O‘zbekiston” nashriyoti, 2022. – 416 bet.
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi PQ-187-son qarori.
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston respublikasi Qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo‘ljallangan strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risidagi PF-5833 son farmoni.
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yilning 7 iyundagi “Har bir oila— tadbirkor” dasturini amalga oshirish to‘g‘risidagi Qarori// “Xalq so‘zi”, 2018 yil 8 iyun

Axborot manbalari

10. www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi portali
11. www.mineconomy.uz – O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti
12. www.norma.uz – ахборот-хукукий портал
13. www.ifac.org. – Buxgalterlarning xalqaro federatsiyasi

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o‘zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.
5 (a‘lo) baho:

Fan Sillabusi

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to‘g‘risida ma‘lumot

Fan shifri: **BTBHTXE4404**

Fan nomi: **Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va tahlilining xususiyatlari**
Semestr/yil: **10-semestr/2025-2026 o‘quv yili**

Kafedra: Buxgalteriya hisobi va audit

Soatlar/kreditlar: **4,0 ECTS (20 auditoriya soati, 100 soat mustaqil ta‘lim)**

Ma‘ruza	Amaliy mashg‘ulot	Mustaqil ta‘lim	Jami
10	10	100	120

Fan bo‘yicha mashg‘ulotlarning joylashuvi:

Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan

Talablar:

Fan uchun mas‘ul kafedra: **Buxgalteriya hisobi va audit**

Instruktor to‘g‘risida ma‘lumot:

Professor, i.f.d. A.I.Alikulov

Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 4-o‘quv binosi, 410-xona**

Telefon: +99899-702-41-04 ish telefoni; mobil: +99899-702-41-04

E.mail. Yuldoshev@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko‘ra

I. Fanni o‘qitishdan maqsad – talabalar iqtisodiyotimizning turli jabhalaridagi, ya‘ni qishloq xo‘jaligi, qurilish, savdo va transport sohaslarida buxgalteriya hisobini tashkil qilish, uni yuritishning o‘zigi xos jihatlari hamda xususiyatlarini takomillashtirishdan iborat. Talabalarning boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari fanini o‘zlashtirishlari uchun o‘qitishning ilg‘or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq etish muhim ahamiyatga egadir.

II. Fanning vazifasi – Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va tahlilining xususiyatlari fanidagi buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil qilishning huquqiy-tashkiliy asoslarini, Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va ichki nazorat tizimini o‘rganish hamda baholash buxgalteriya hisobining xususiyatlarini o‘rgatishdan iborat.

III. Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba:

- xo‘jalik yurituvchi sub‘yektlarda buxgalteriya hisobining nazariy asoslarini, unda qo‘llaniladigan asosiy tamoyillar, usullari haqida **tasavvurga ega bo‘lishi;**

- xo'jalik yurituvchi sub'yektlarda buxgalteriya hisobiini tashkil etish, xo'jalik mablag'lari va ularning tashkil topish manbalarining harakatini hujjatlarda qayd etish, buxgalteriya hisobi schyotlari va hisob registrlarida o'z vaqtida va to'g'ri aks ettirish **ko'nikmalariga ega bo'lish;**

xo'jalik yurituvchi sub'yektlarda me'yoriy-huquqiy hujjatlar asosida buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish, moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish hamda buxgalteriya hisobi bo'yicha professional darajada amaliyotda qo'llash **malakasiga ega bo'lishi kerak.**

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va tahlilining xususiyatlari bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimni baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

“Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va tahlilining xususiyatlari” kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. “Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va tahlilining xususiyatlari” fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	mavzulari	rejasi	soat
1-modul. Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi			
1.1	Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi xususiyatlari	1.1.1. Qurilish tashkilotlarining buxgalteriya hisobi subyekti sifatidagi tavsifi va ular faoliyatining tashkiliy-huquqiy asoslari. 1.1.2. Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobining vazifalari.	2

	hisobining xususiyatlari.		
16.	Qurilish tashkilotlarida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob-kitoblarni tashkil qilish asoslari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
17.	Tannarx kalkulyatsiyasining yaxlit usuli.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
18.	Dehqonchilik ishlab chiqarish xarajatlari hisobi va mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilish.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2
19.	Chorvachilik mahsulotlari tannarxini aniqlash usullari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2
20.	Chorvachilik ishlab chiqarish xarajatlari hisobi va mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilish.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2
21.	Dehqonchilik ishlab chiqarish xarajatlari hisobi va mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilish.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2
22.	Qishloq xo'jaligi korxonalarida yordamchi va umumishlab chiqarish xarajatlari hisobi.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2
23.	Qishloq xo'jaligi korxonalarida moliyaviy natijalar ko'rsatkichlari, soliqlar, majburiy ajratmalar va to'lovlar hisobi.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2
24.	Qishloq xo'jaligi korxonalarida moliyaviy hisobot shakllarini to'ldirish xususiyatlari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
25.	Majburiyatlar hisobi va uni takomillashtirish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
26.	Kreditlar hisobi va uni takomillashtirish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
27.	Avtotransport korxonalarida soliq va boshqa majburiy to'lovlar hisobini	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4

	korxonalarida moliyaviy natijalar ko'rsatkichlari, soliqlar, majburiy ajratmalar va to'lovlar hisobi.		
5.	Umumiy ovqatlanish korxonalarida tovar operatsiyalari hisobini tashkil qilish xususiyatlari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
6.	Dehqonchilik ishlab chiqarish xarajatlari hisobi va mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilish.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
7.	Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi nomoddiy aktivlar hisobi va uni takomillashtirish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
8.	Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi investitsiyalar hisobi va uni takomillashtirish	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish	4
9.	Avtotransport korxonalarida tovar-moddiy zaxiralar hisobi va uni takomillashtirish	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish	4
10.	Avtotransport korxonalarida ijara hisobi va uni takomillashtirish	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish	4
11.	Qurilish korxonalarida mehnat va unga haq to'lashning hisobi va uni takomillashtirish	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish	4
12.	Qishloq xo'jaligi korxonalarida ishlab chiqarish zaxiralari hisobining xususiyatlari.	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish	4
13.	Qurilish tashkilotlarida ishlab chiqarish xarajatlari hisobi va qurilish ishlari tannarxini kalkulyatsiya qilish xususiyatlari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
14.	Qurilish korxonalarida kapital.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
15.	Lizing muomalalari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4

		Qurilish tashkilotlari hisob siyosatining xususiyatlari. 1.1.3. Qurilish tashkilotlarida asosiy vositalarning tasnifi, tavsifi va baholanishi. Qurilish mashinalari va mexanizmlari ish faoliyatining hisobi. Qurilish ishlarining xususiyatlari.	
1.2	Qurilish mashinalari va mexanizmlarini ekspluatatsiya qilish xarajatlarining hisobi.	1.2.1. Qurilish tashkilotlarida asosiy vositalarga eskirish hisoblash usullarini qo'llash xususiyatlari. Qurilish tashkilotlarida ishlatiladigan materiallarning tasnifi, tavsifi va baholanishi. 1.2.2. Qurilish tashkilotlarida materiallar xarakatini hujjatlashtirish va ularning ombor hisobi. Qurilish tashkilotlarida materiallarning sintetik va analitik hisobi. 1.2.3. Qurilish tashkilotlarida materiallar inventarizatsiyasi xususiyatlari va uni natijalarining hisobi.	2
1.3	Qurilish tashkilotlarida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob-kitoblarni tashkil qilish asoslari.	1.3.1. Qurilish tashkilotlarida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob-kitoblarning sintetik va analitik hisobi. Qurilish tashkilotlarida mehnatga haq to'lash xarajatlarining taqsimoti. 1.3.2. Qurilish tashkilotlarida asosiy ishlab chiqarish xarajatlari hisobi. Qurilish tashkilotlarida yordamchi ishlab chiqarish xarajatlarining hisobi. 1.3.3. Qurilish ishlari tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari. Qurilishning loyihalashtirish jarayoni. 1.3.4. Qurilish tashkilotlari va buyurtmachilar o'rtasida qurilish ishlariga doir pudrat shartnomalarini rasmiylashtirish.	2
1.4	Qurilish ishlarini bajarishdan olingan daromadlarning hisobi.	1.4.1. Qurilish ishlari bo'yicha buyurtmachilar bilan hisob-kitoblarning hisobi. 1.4.2. Qurilish ishlarini bajarishda bosh pudratchi va subpudratchilar o'rtasidagi hisob-kitoblarning hisobi. Qurilish tashkilotlarida yakuniy moliyaviy	2

		natijalarning hisobi. 1.4.3.Qurilish tashkilotlarini soliqqa tortishning xususiyatlari va hisobi. Qurilish tashkilotlarida moliyaviy hisobot shakllarini to'ldirish xususiyatlari.	
2-Modul. Qishloq xo'jaligi korxonalarida buxgalteriya hisobi			
2.1	Qishloq xo'jaligi korxonalarida buxgalteriya hisobi xususiyatlari	2.1.Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining o'ziga xos xususiyatlari va uning hisobini tashkil etishga ta'siri. Ishlab chiqarish xarajatlari hisobining vazifalari. Ishlab chiqarish xarajatlarini turkumlash. 2.2.Ishlab chiqarish xarajatlarini hisobga olish va o'simlikchilik mahsulotlari tannaxini hisoblash. Ishlab chiqarish xarajatlarini hisobga olish va chorvachilik mahsulotlari tannaxini hisoblash. 2.3.Yordamchi va sanoat ishlab chiqarishlari xarajatlarini hisobga olish va mahsulot(ish va xizmatlar)lar tannaxini aniqlash.	2
Jami:			10

5.2. "Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlarning			
№	mavzulari	rejasi	soat
1.	Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi xususiyatlari	1.1.Qurilish tashkilotlarining buxgalteriya hisobi subyekti sifatidagi tavsifi va ular faoliyatining tashkiliy-huquqiy asoslari. 1.2.Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobining vazifalari. Qurilish tashkilotlari hisob siyosatining xususiyatlari.	2
2.	Qurilish mashinalari va mexanizmlarini ekspluatatsiya qilish xarajatlarining hisobi.	2.1.Qurilish tashkilotlarida asosiy vositalarga eskirish hisoblash usullarini qo'llash xususiyatlari. 2.2.Qurilish tashkilotlarida	2

		ishlatiladigan materiallarning tasnifi, tavsifi va baholanishi. 2.3.Qurilish tashkilotlarida materiallar xarakatini hujjatlashtirish va ularning ombor hisobi.	
3.	Qurilish tashkilotlarida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob-kitoblarni tashkil qilish asoslari.	3.1.Qurilish tashkilotlarida mehnatga haq to'lash bo'yicha hisob-kitoblarning sintetik va analitik hisobi. Qurilish tashkilotlarida mehnatga haq to'lash xarajatlarining taqsimoti. 3.2.Qurilish tashkilotlarida asosiy ishlab chiqarish xarajatlari hisobi.	2
4.	Qurilish ishlarini bajarishdan olingan daromadlarning hisobi.	4.1.Qurilish ishlari bo'yicha buyurtmachilar bilan hisob-kitoblarning hisobi. 4.2.Qurilish ishlarini bajarishda bosh pudratchi va subpudratchilar o'rtasidagi hisob-kitoblarning hisobi.	2
5.	Qishloq xo'jaligi korxonalarida buxgalteriya hisobi xususiyatlari	5.1.Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining o'ziga xos xususiyatlari va uning hisobini tashkil etishga ta'siri. 5.2.Ishlab chiqarish xarajatlari hisobining vazifalari. Ishlab chiqarish xarajatlarini turkumlash.	2
Jami:			10

VI. "Boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1.	Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
2.	Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi pul mablag'lari hisobi va uni takomillashtirish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
3.	Qurilish tashkilotlarida buxgalteriya hisobi asosiy vositalar hisobi va uni takomillashtirish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4
4.	Qishloq xo'jaligi	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	4